

Huvudman

Värnamo kommun
kontaktcenter@varnamo.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskola Finnvedens Gymnasium 1 i Värnamo kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 21 juni 2021.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Värnamo kommun att senast den **4 november 2022** vidta nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd och utbildning på introduktionsprogram. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Värnamo kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Värnamo kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att, i de fall elever ges särskilt stöd i form av reducerat program, det av åtgärdsprogrammen framgår vilken eller vilka kurser som reduceringen avser och som eleven därmed befrias undervisning från. (9 kap. 6 § gymnasieförordningen (2010:2039))
2. Se till att endast använda reducerat program som särskild stödåtgärd i de fall det är klarlagt att eleven har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas genom andra stödåtgärder och att detta framgår av elevens åtgärdsprogram. (9 kap. 6 § gymnasieförordningen, 3 kap. 7 och 9 §§ skollagen)

Introduktionsprogram

3. Upphöra att undervisa elever på introduktionsprogrammen i grundskoleämnen som eleverna redan erhållit godkända betyg i. (6 kap. 4-6 och 8 §§ gymnasieförordningen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Värnamo kommun en anmärkning avseende brister rörande studiehandledning på modersmål. Värnamo kommun ska senast den **4 november 2022** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Värnamo kommun under våren 2021. Skolinspektionen fattade den 21 juni 2021 beslut efter tillsyn av Finnvedens gymnasium 1 i Värnamo kommun. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i beslutet. Uppföljningen bygger på den redovisning av vidtagna åtgärder som Värnamo kommun inkom med den 24 januari 2022. Skolinspektionen har också genomfört digitala intervjuer med elever, lärare, personal från elevhälsan och rektorn den 1 och 2 mars 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats i form av individuella studieplaner och aktuella åtgärdsprogram. Huvudmannen har yttrat sig över material av betydelse för beslutet den 1 april 2022.

Skolinspektionen har i aktuellt ärende nu tagit ställning till om Värnamo kommun har följt föreläggandet och om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av nio aktuella åtgärdsprogram. Samtliga åtgärdsprogram gäller elever som går introduktionsprogrammet individuellt alternativt. Åtta av nio åtgärdsprogram innehåller åtgärder i form av att eleven har "reducerat" antal timmar i skolan eller att eleven ska läsa få kurser/ämnen. Av åtgärdsprogrammen framgår behovsbeskrivningar så som "undervisning i mindre sammanhang", "stöd av resurspedagog delar av dagen", "behov av struktur och tydlighet", "behov av att vara i trygga sammanhang" och "göra en sak åt gången". Av majoriteten av dessa åtgärdsprogram framgår under rubriken "åtgärd" vilka tider eleven ska vara i skolan och vilka ämnen eller kurser eleven ska läsa. Åtta av nio åtgärdsprogram innehåller åtgärder i form av att eleven är i skolan vissa dagar eller tider. Av vissa åtgärdsprogram framgår att eleven ska vara i skolan mellan klockan 9-11 varje dag, av andra framgår det att eleven endast ska läsa några ämnen. Det framgår inte i något av dessa åtgärdsprogram vilka kurser eller ämnen som har reducerats från elevens ordinarie planerade utbildning enligt elevens individuella studieplan. Det framgår inte heller av något av dessa åtgärdsprogram att det i samband med beslut om åtgärdsprogram är utrett att eleverna har sådana påtagliga studiesvårigheter som inte kan åtgärdas genom andra särskilda stödåtgärder än reducerat program.

Huvudmannen redovisar i inskickat svar till Skolinspektionen den 1 april 2022 att de elever, vars åtgärdsprogram innehåller åtgärder i form av reducerat antal ämnen eller kurser, ges dessa åtgärder inom ramen för särskilt stöd. Enligt uppgift från huvudmannen ges dessa elever särskilt stöd i form av reducerat program.

Rättslig reglering

Av 9 kap. 6 § gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att en elev i gymnasieskolan kan befrias från undervisning i en eller flera kurser eller gymnasiearbetet om eleven önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt. Reducerat program beslutas inom ett åtgärdsprogram.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det på Finnvedens gymnasium 1 finns brister i arbetet med särskilt stöd. Skolinspektionens utredning visar att det finns elever som har särskilda stödåtgärder i form av reducerat program, men att det av dessa elevers åtgärdsprogram inte framgår i vilka kurser eller grundskoleämnen eleverna befriats från undervisning. Av åtgärdsprogrammen framgår inte heller skälen till att reducering görs som åtgärd eller vilka påtagliga studiesvårigheter som gör att elevens behov inte kan tillgodoses genom andra särskilda stödåtgärder.

Utbildning på introduktionsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av ett 20-tal individuella studieplaner från skolans samtliga introduktionsprogram. Av de individuella studieplanerna framgår att det finns elever på introduktionsprogram som läser grundskoleämnena svenska, engelska, matematik samt idrott och hälsa trots att de har godkända betyg i dessa ämnen.

Lärare, SYV och rektorn uppger i intervjuer att samtal har genomförts med alla elever på introduktionsprogrammen om vilka ämnen och kurser de ska läsa. Såväl lärare som SYV och rektorn uppger i intervjuer att det finns elever som läser grundskoleämnen som de redan fått godkända betyg i. Lärare och SYV uppger att elevernas motivation blivit bättre. SYV uppger att hen ser ett behov av att öka antalet gymnasiekurser som eleverna kan läsa då vissa elever endast har ett fåtal grundskoleämnen kvar. Rektorn uppger att de identifierat ett behov av att erbjuda ytterligare gymnasiekurser till elever och att de håller på att utveckla upplägget ytterligare.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 4 § gymnasieförordningen framgår att programinriktat val bland annat ska innehålla de grundskoleämnen som en elev inte har godkända betyg i och som krävs för att eleven ska bli behörig till ett nationellt program. Enligt 6 kap. 5, 6 och 8 §§ gymnasieförordningen får yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkintrödnin g innehålla grundskoleämnen som eleven saknar godkända betyg i.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att utbildningen för elever på introduktionsprogrammen på Finnvedens gymnasium 1 inte uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att det finns elever på introduktionsprogrammen som läser grundskoleämnena svenska, engelska, matematik samt idrott och hälsa, trots att de redan erhållit godkända betyg i dessa ämnen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Värnamo kommuns verksamhet vid Finnvedens gymnasium 1 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra anpassningar och särskilt stöd samt utbildning på introduktionsprogram. Det finns därför skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Studiehandledning på modersmål

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare berättar i intervju att de har elever, som har så stora språksvårigheter att de inte kan kommunicera med dem, och att dessa elever får en timmes studiehandledning i veckan. En annan lärare säger att hen upplever att vissa studiehandledare har mycket att göra och ska vara i flera klasser samtidigt och att eleverna därför inte får tillräckligt med studiehandledning utifrån sina behov. Lärare anser att elever är i behov av mer studiehandledning än den som ges bland annat i persiska, dari, swahili, franska, tyska och somaliska. Lärare uppger att kommunens enhet för flerspråkighet gör en tilldelning till skolan utifrån vilka språklärare som finns att tillgå och säger att tilldelningen inte alls speglar elevernas behov. Lärarna uppger vidare att rektorn är medveten om behoven som finns och att de via rektorn anmält till huvudmannen att elever behöver mer studiehandledning.

Representanter från elevhälsan uppger också att eleverna får en timmes studiehandledning på modersmålet i veckan.

Rektorn uppger att hen påtalat för huvudmannen att den tilldelning av studiehandledning på modersmål som görs inte utgår från elevernas behov och säger att skolan får en tilldelning utifrån kommunens policy som redogör för hur många timmar varje elev kan få. Rektorn uppger vidare att hen känner till att studiehandledning behövs i större omfattning i persiska, dari, swahili, somaliska, franska och tyska och att hen har lyft detta med huvudmannen. Rektorn säger även att huvudmannen inte efterfrågar hur stort behovet är hos eleverna utan hur många elever som behöver studiehandledning.

Huvudmannen uppger i inskickat svar till Skolinspektionen att huvudmannen kan erbjuda studiehandledning på modersmål på flera av de språk som nämns i intervju med skolans personal. Huvudmannen uppger vidare att man under vårterminen gör en inventering av verksamhetens behov av studiehandledning inför kommande läsår. Utifrån den inventeringen sker dimensionering av resurser. Om det uppkommer ytterligare behov under läsåret kan en omfördelning genomföras inom förvaltningen

och om det är en stor ökning kan förvaltningen öka resurstilldelningen, uppger huvudmannen vidare. Huvudmannen uppger även att man under vårterminen startat en lokal arbetsgrupp som påbörjat arbete med huvudmannens plan för introduktionsprogram där syftet är att skapa tydliga rutiner kring studiehandledning och modersmålsundervisning för att öka elevens motivation och måluppfyllelse.

Rättslig reglering

I 9 kap. 9 § gymnasieförordningen anges att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med studiehandledning på modersmålet inte uppfyller författningarnas krav. Utredningen visar att det på skolenheten finns elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet som inte får det i den omfattning de behöver.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Värnamo kommuns verksamhet vid Finnvedens gymnasium 1 uppfyller inte författningens krav vad gäller studiehandledning på modersmålet. Av inkommen skrivelse från huvudmannen framgår dock att huvudmannen under våren 2022 kommer att inventera verksamhetens behov av studiehandledning på modersmålet och utifrån denna inventering omfördela och tillföra resurser till verksamheten höstterminen 2022. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Värnamo kommun en anmärkning.

Beslut

2022-05-05

7 (7)

Dnr 2021:2875

På Skolinspektionens vägnar

Viveka Berglund
Beslutsfattare

Carolin Backlund
Föredragande